

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.01.2016, sp. zn. 8 Tdo 1449/2015, ECLI:CZ:NS:2016:8.TDO.1449.2015.1

Číslo: 27/2016

Právní věta: Zákonný znak „napadení jiného“ u přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku představuje nejen jakýkoliv fyzický útok proti tělesné integritě osoby, ale i vulgární slovní výpady proti jinému apod. Uvedený znak může být proto naplněn i tehdy, nezanechal-li fyzický útok pachatele na těle poškozeného buď žádné, anebo jen nevýznamné zranění, které není ublížením na zdraví podle § 122 odst. 1 tr. zákoníku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 13.01.2016

Spisová značka: 8 Tdo 1449/2015

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Výtržnictví

Předpisy: § 358 odst. 1 tr. zákoník

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného L. T. proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 7. 2015, sp. zn. 6 To 225/2015, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 2 T 96/2014.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. 2 T 96/2014, byl obviněný L. T. uznán vinným přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, jehož se dopustil skutkem popsáním tak, že dne 28. 6. 2014 v době od 22:35 hod. do 22:43 hod. v P. – S., v autobusu MHD, v němž cestovali nejméně 4 cestující, po nastoupení do autobusu předními dveřmi otevřel dveře u kabiny řidiče a za současného použití vulgárních nadávek řidiče autobusu poškozeného O. H. opakovaně udeřil pěstí do hlavy, zadní části krku a pravého ramene, přičemž poškozený neutrpěl žádná zranění, a tohoto jednání se dopustil přesto, že byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 3. 7. 2013, sp. zn. 2 T 66/2013, který nabyl právní moci ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2013, sp. zn. 5 To 255/2013, uznán vinným přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání jednoho roku.

2. Za tento přečin byl obviněný podle § 358 odst. 2 tr. zákoníku odsouzen podle § 62 odst. 1 a § 63 odst. 1 tr. zákoníku k trestu obecně prospěšných prací ve výměře dvě stě hodin. Rozhodnuto bylo též o náhradě škody.

3. Městský soud v Praze jako soud odvolací usnesením ze dne 15. 7. 2015, sp. zn. 6 To 225/2015, odvolání obviněného podané proti shora citovanému rozsudku soudu prvního stupně jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal obviněný prostřednictvím obhájce z důvodů podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. dovolání, v němž vytkl, že jednání popsané ve skutkové větě výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně nenaplnuje skutkovou podstatu trestného činu výtržnictví, o trestný čin se vůbec nejedná a jednání mělo být posouzeno nanejvýš jako přestupek. Tento závěr opíral o názor Nejvyššího soudu vyslovený v rozhodnutí č. 40/1977 Sb. rozh. tr., že ne každé napadení, i když k němu dojde na místě veřejnosti přístupném, musí naplňovat skutkovou podstatu přečinu výtržnictví. Má za to, že citované rozhodnutí na čin jemu kladený za vinu dopadá, protože nedosahuje takové intenzity, aby dosáhl znaků uvedeného přečinu. Za tímto účelem měly soudy v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu při posuzování formálních znaků trestného činu výtržnictví rovněž hodnotit, za jakých okolností byl čin spáchán, a jaká byla pohnutka obviněného, zda např. nebyl vyprovokován a nevybočil jen z mezí normální reakce. V projednávané věci obviněný považoval za nesprávné, pokud soudy nezkontrolovaly, že čin spáchal v reakci na předchozí jednání poškozeného, který konflikt sám vyprovokoval tím, že ho slovy „vypadni“ vyhazoval z autobusu. Soudy se dostatečně nevypořádaly ani s dalšími okolnostmi pro uvedenou právní kvalifikaci důležitými, zejména s tím, že obviněný jednání sám zanechal a posadil se za kabinu řidiče a že u poškozeného nedošlo k žádným následkům. Obviněný z uvedeného dovodil, že skutek, jehož se dopustil, nedosáhl potřebného stupně společenské škodlivosti, a proto jeho posouzením jako přečinu výtržnictví došlo k porušení zásady subsidiarity trestní represe a principu ultima ratio, neboť soudy řádně nezvážily, že jde o bagatelní případ, v němž by plně postačovalo uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu, tj. přestupkového zákona.

5. Ačkoli si je obviněný vědom omezené možnosti zásahu do skutkových zjištění v rámci dovolacího řízení, je přesvědčen, že v jeho případě je dán extrémní nesoulad mezi učiněnými skutkovými zjištěními a provedenými důkazy a následně též právními závěry soudů obou stupňů. K namítanému extrémnímu nesouladu podle něj došlo v důsledku nesprávného hodnocení důkazů, a to znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství a forenzní traumatologie, znalce MUDr. M. B., Ph.D., a lékařské zprávy pohotovostní a úrazové ambulance ÚVN P. – S. ze dne 28. 6. 2014. Pokud by byly tyto důkazy správně zhodnoceny a ve vzájemné souvislosti s nimi posouzeny i výpovědi poškozeného a svědků, nemohlo by být učiněno popsané skutkové zjištění, neboť objektivně není možné, aby došlo k útoku ve skutkové větě výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně popsaným způsobem. Poškozený neutrpěl žádná poranění, když obtíže poškozeného byly podle znalce vyvolány chronickými degenerativními změnami. Při správném hodnocení znaleckého posudku z oboru zdravotnictví i ostatních důkazů ve vzájemných souvislostech by soudy musely mít vážné pochybnosti o věrohodnosti výpovědi poškozeného, který uváděl, že byl brutálně napaden, avšak viditelně poraněn nebyl, jakož i o věrohodnosti svědků M. F. a K. H., kteří ze svých pozic v autobuse nemohli do kabiny řidiče vidět. Pokud by soudy tyto důkazy řádně hodnotily, měly dospět k závěru, že se po řidiči, který sám otevřel dveře kabiny, pouze natáhl sevřenou rukou, ale „nezkřivil mu ani vlas“, a tudíž, že k fyzickému napadení poškozeného obviněným nedošlo.

6. Obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadené usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 7. 2015, sp. zn. 6 To 225/2015, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze

dne 27. 5. 2015, sp. zn. 2 T 96/2014, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Obvodnímu soudu pro Prahu 6, aby věc znovu projednal a rozhodl.

7. Nejvyšší státní zastupitelství, jemuž byl opis dovolání obviněného v souladu s § 265h odst. 2 tr. ř. zaslán a dne 14. 10. 2015 doručen k vyjádření, Nejvyššímu soudu sdělilo, že se k němu po seznámení s jeho obsahem a vzhledem k povaze uplatněných námitek nebude věcně vyjadřovat.

III.

Přípustnost dovolání

8. Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve shledal, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.). Při splnění těchto náležitostí dále posuzoval, zda dovolání bylo opřeno o takové výhrady, které obsahově dopadají na uplatněné dovolací důvody, neboť jen na podkladě dovolání relevantně opřené o některý ze zákonných dovolacích důvodů vymezených v § 265b tr. ř. lze napadená rozhodnutí a řízení jim předcházející podrobit věcnému přezkoumání.

9. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. lze použít, bylo-li rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 v písm. a) až k) tr. ř. Se zřetelem na obsah podaného dovolání a rovněž proto, že odvolací soud odvolání obviněného přezkoumal z hledisek § 254 tr. ř., je zřejmé, že dovolatel tento důvod použil v jeho druhé alternativě. Tomu nasvědčuje i obviněným současně uplatněný další důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., podle něhož lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Zákon tak vymezil, že prostřednictvím tohoto dovolacího důvodu lze dovoláním vytýkat výlučně vady právní, které vyplývají buď z nesprávného právního posouzení skutku, anebo z jiného nesprávného hmotněprávního posouzení, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným.

10. Vady spočívající v nesprávném procesním postupu, především při provádění a hodnocení důkazů, tj. v nedodržení podmínek a zásad stanovených ustanovením § 2 odst. 5, 6 tr. ř., nelze prostřednictvím uvedeného, ale ani žádného jiného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1, 2 tr. ř. uplatnit, protože přezkum skutkového stavu není zákonem v rámci dovolacího řízení v žádném z dovolacích důvodů výslovně vymezen [srov. dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř.]. Podkladem pro posouzení správnosti právních otázek Nejvyšším soudem na podkladě dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je skutkový stav zjištěný soudy prvního, příp. druhého stupně. Nejvyšší soud tato skutková zjištění nemůže změnit, a to ani na základě případného doplnění dokazování, ani v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 7. 2003, sp. zn. [IV. ÚS 564/02](#), či usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. [III. ÚS 282/03](#)).

11. Z podstaty ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., již je přezkoumání hmotněprávních otázek ve vztahu ke konkrétnímu trestnému činu, vyplývá, že v rámci řízení o dovolání zásadně nelze přezkoumávat správnost a úplnost skutkových zjištění a Nejvyšší soud musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen ve výroku odsuzujícího rozsudku. I přes tuto zásadu však není zásah Nejvyššího soudu do skutkových zjištění učiněných obecnými soudy zcela vyloučen. Může k němu však docházet pouze výjimečně v případech, kdy skutková zjištění by byla v extrémním nesouladu s právními závěry učiněnými v napadeném rozhodnutí (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2000, sp. zn. [II. ÚS 215/99](#), dále ze dne

20. 6. 1995, sp. zn. [III. ÚS 84/94](#), ze dne 30. 11. 1995, sp. zn. [III. ÚS 166/95](#), nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 1. 2004, sp. zn. [III. ÚS 376/03](#)). Zásah do skutkových zjištění je dále v rámci řízení o dovolání přípustný jen tehdy, učinil-li dovolatel extrémní nesoulad předmětem svého dovolání (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2006, sp. zn. [8 Tdo 849/2006](#)). O extrémní nesoulad mezi provedenými důkazy a učiněnými skutkovými zjištěními však jde jen za situace, že je zjištěna zjevná absence srozumitelného odůvodnění rozsudku, kardinální logické rozpory ve skutkových zjištěních a z nich vyvozených právních závěrech, opomenutí a nehodnocení stěžejních důkazů atp. (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 5. 2010, sp. zn. [7 Tdo 448/2010](#), usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 11. 2009, sp. zn. [IV. ÚS 889/09](#), usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2005, sp. zn. [III. ÚS 359/05](#), či usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 1. 2004, sp. zn. [III. ÚS 376/03](#)).

12. Výhrady obviněného, jež na podkladě dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uplatnil proti tomu, že soudy nesprávně posoudily znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství a forenzní traumatologie, znalce MUDr. M. B., Ph.D., lékařské zprávy z ÚVN a vadně hodnotily výpovědi poškozeného i svědků, se týkaly nikoliv právních vad, jak trestní řád u uvedeného dovolacího důvodu předpokládá, ale obviněný jimi brojil proti způsobu, jakým soud hodnotil tyto provedené důkazy a z čeho dovodil svá skutková zjištění. Obviněný proto uvedený dovolací důvod v této části své argumentace pouze formálně deklaroval, neboť se fakticky domáhal odlišného způsobu hodnocení provedených důkazů, a v důsledku toho i jiných než soudy učiněných skutkových zjištění. Přestože obviněný tyto námitky podřadil pod existenci extrémního nesouladu mezi skutkovými zjištěními a právním posouzením věci, soustředil je proti postupu soudů podle § 2 odst. 5, 6 tr. ř., v důsledku čehož obecná kritéria rozhodná pro uplatnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. jimi nenaplnil. Zpochybnění a změny skutkových závěrů soudů nižších stupňů na pozadí vlastní verze skutkového děje či okolností, za nichž k činu došlo, se prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. není možné domáhat.

13. Nejvyšší soud se zřetelem na shora zmíněné obecné principy nad rámec uvedeného dovolacího důvodu považuje za vhodné uvést, že na podkladě obsahu spisu a odůvodnění napadených rozhodnutí shledal, že v postupech soudů nedošlo k takovým pochybením v procesu dokazování, jež by bylo možné považovat za vadné či nesprávné nebo provedené mimo zákonný rámec vymezený v ustanoveních § 2 odst. 5, 6, § 120 či § 125 tr. ř.

14. Z odůvodnění napadených rozhodnutí je vhodné k rozsahu provedeného dokazování a způsobu, jakým zejména soud prvního stupně provedené důkazy hodnotil, uvést, že ve věci byli vyslechnuti ti, kdo vzhledem k místu a době spáchání skutku mohli k věci podat relevantní informace (vedle poškozeného soud vyslechl rovněž svědky M. F., K. H., M. P. a A. S.), přičemž v jejich výpovědích žádné významné a podstatné nedostatky či rozpory neshledal. Provedl rovněž důkaz lékařskými zprávami a znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství a forenzní traumatologie, znalce MUDr. M. B., Ph.D. Hodnocení všech provedených důkazů je v odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně dostatečné (viz strany 2 až 4 rozsudku soudu prvního stupně) a poskytuje potřebný podklad pro kontrolu správnosti skutkových zjištění, jakož i pro závěr o vině obviněného popsáním skutkem (§ 2 odst. 6 tr. ř.). Odvolací soud se s učiněnými a vysvětlenými skutkovými i právními závěry, jakož i s jim předcházejícími procesními postupy, ztotožnil a uzavřel, že provedené důkazy byly náležitě zhodnoceny a přijatá rozhodnutí byla zákonným a logicky přijatelným způsobem odůvodněna, přičemž skutkový stav popsáný v rozsudku soudu prvního stupně odvolací soud označil za dostatečný a nevybočující z rámce zásad vymezených v § 2 odst. 5, 6 tr. ř. (viz stranu 2 usnesení odvolacího soudu).

15. Na základě těchto skutečností je třeba uvést, že z hlediska zjišťování skutkového stavu nelze soudům nižších stupňů vytknout žádné pochybení, které by současně zakládalo extrémní nesoulad, protože z odůvodnění napadených rozhodnutí zcela zřetelně vyplývá vztah mezi skutkovými

zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. [III. ÚS 84/94](#)).

16. Nejvyšší soud tím vyloučil obviněným namítaný extrémní nesoulad mezi provedenými důkazy a právním posouzením věci, a tudíž mohl na podkladě skutku, jak byl soudy zjištěn, posuzovat další námitku obviněného v dovolání uplatněnou v souladu s jím označeným důvodem, a to jeho požadavek, aby byl v činu spatřován pouze přestupek, a nikoliv přečin s argumentem, že jeho jednání nedosáhlo intenzity z hlediska zásady subsidiarity trestní represe a principu ultima ratio potřebné u přečinu podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku. Na podkladě této výhrady Nejvyšší soud posuzoval, zda je dovolání opodstatněné.

IV.

Důvodnost dovolání

17. Přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku spáchá ten, kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, anebo hrubým způsobem ruší přípravu nebo průběh organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, a takový čin spáchal opětovně.

18. Soudy podle tzv. právní věty shledaly, že obviněný uvedený přečin naplnil v alternativě „dopustil se veřejně a na místě veřejnosti přístupném výtržnosti tím, že napadl jiného a spáchal takový čin opětovně“.

19. Lze poukázat na to, že soudní praxe konkretizovala pojem výtržnosti tak, že jde o jednání, které narušuje klidné soužití občanů, veřejný klid a pořádek. Výtržnost může být zaměřena proti nejružnějším předmětům útoku (zpravidla proti lidem a majetku). Povahu výtržnosti mohou mít též některá nenásilná jednání, zejména různá jednání svévolná (srov. rozsudek bývalého Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21. 7. 1975, sp. zn. [11 Tz 31/75](#), uveřejněný pod č. 4/1976 Sb. rozh. tr.). Pro výtržnost je typický zjevně neuctivý a neukázněný postoj pachatele k zásadám občanského soužití. Jde zpravidla o násilný nebo slovní projev takového charakteru, že hrubě uráží, vzbuzuje obavy o bezpečnost zdraví, majetku nebo výrazně snižuje vážnost většího počtu osob současně přítomných (srov. usnesení bývalého Nejvyššího soudu ČSR ze dne 7. 12. 1989, sp. zn. [6 Tz 37/89](#), uveřejněné pod č. 44/1990 Sb. rozh. tr.). Formy výtržnického jednání musí narušovat občanské soužití hrubě, to znamená ve zvýšené míře, přičemž nestačí méně závažné, běžné nebo obvyklé projevy rušení tohoto soužití (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2002, sp. zn. [7 Tdo 224/2002](#)).

20. V ustanovení § 358 odst. 1 tr. zákoníku je v příkladném výčtu („napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, anebo hrubým způsobem ruší přípravu nebo průběh organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí“) mimo jiných výtržnických chování uvedeno výslovně i napadení jiného, čímž je dáno, že právě tuto formu jednání zákon výslovně považuje za jeden z případů závažného způsobu narušení veřejného klidu a pořádku. Napadení jiného je nejen jakýkoli fyzický útok proti tělesné bezpečnosti osoby, ale i vulgární slovní výpady proti jinému apod. U tohoto napadení není nutné, aby došlo k újmě na zdraví, a je třeba v této souvislosti zdůraznit, že uvedený znak „napadení jiného“ v rámci přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku je širším pojmem než jen způsobení újmy na zdraví ve smyslu § 146 odst. 1 tr. zákoníku apod., která je vázána na poruchu zdraví vymezenou v § 122 odst. 1 tr. zákoníku. U výtržnictví jde o pojem, který zahrnuje nejen jakýkoliv fyzický útok proti tělesné integritě jiného, ale i verbální formu napadení např. vulgárními, urážlivými výrazy a projevy (srov. přiměřeně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. [8 Tdo 1407/2015](#)). U výtržnictví může být uvedený pojem naplněn i tehdy, když byl někdo pachatelem fyzicky napaden, avšak takový útok nezanechal na jeho těle buď žádné, anebo jen nevýznamné zranění.

21. Jestliže obviněný v dovolání poukazoval na to, že výtržností není každé fyzické napadení občana, i když se jej pachatel dopustil veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném, je k této námitce obviněného třeba uvést, že pro závěr o tom, že uvedený znak přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku byl naplněn, je vždy třeba hodnotit povahu takového činu z hledisek intenzity, rysů a průběhu útoku (slovní či jiné, nebezpečnější projevy). Posoudit je třeba okolnosti, za nichž byl čin spáchán (na pracovišti, na ulici, v restauraci, na shromáždění občanů, denní doba, počet pachatelů), též i zjišťovat pohnutku činu (arogance vůči ostatním občanům, vyprovokování), zhodnotit následky (poranění osob, poškození věcí) i osobu pachatele, tj. dosavadní způsob života, povahové vlastnosti, kriminální minulost (srov. rozsudek bývalého Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21. 7. 1975, sp. zn. [11 Tz 31/75](#), uveřejněný pod č. 4/1976 Sb. rozh. tr., a rozsudek bývalého Nejvyššího soudu ČSR ze dne 17. 12. 1976, sp. zn. [8 Tz 30/76](#), uveřejněný pod č. 40/1977 Sb. rozh. tr.). Posuzuje-li se čin, jenž je kladen obviněnému za vinu, je třeba připomenout, že jej obviněný spáchal zkráceně tím, že inkriminovaného dne v pozdních večerních hodinách v autobusu MHD, v němž cestovali nejméně 4 cestující, po nastoupení do autobusu otevřel dveře u kabiny řidiče a za současného použití vulgárních nadávek řidiče autobusu opakovaně udeřil pěstí do hlavy, zadní části krku a pravého ramene, v důsledku čehož poškozený neutrpěl žádná zranění, a tohoto jednání se dopustil přesto, že již dříve byl uznán vinným přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání jednoho roku.

22. Takto vyjádřená skutková zjištění soudy obou stupňů posuzovaly tak, že soud prvního stupně v odůvodnění svého rozsudku k naplnění zákonných znaků přečinu výtržnictví hodnotil, že k činu došlo v autobuse MHD jako na místě veřejnosti přístupném za současné přítomnosti nejméně čtyř osob, a tudíž veřejně, a že čin spočíval především ve fyzických útocích obviněného vůči poškozenému – řidiči autobusu. Teprve po zásahu osob z řad cestujících v danou chvíli v předmětném autobuse, které obviněného od řidiče odtáhly a přivolaly policii, se podařilo obviněného částečně uklidnit, avšak i poté, co se již usadil na sedadlo za řidičem, po celou dobu až do příjezdu přivolané policejní hlídky vulgárně nadával a říkal, že kdyby u sebe měl nůž, řidiče by ubodal. Údajnou pohnutkou tohoto jeho jednání byla (podle tvrzení obviněného) skutečnost, že mu řidič odjel z autobusové zastávky, ačkoli viděl, jak k ní obviněný dobíhá a snaží se předmětný spoj stihnout. Z lékařské zprávy Ústřední vojenské nemocnice v P. – S., kde byl poškozený po útoku obviněného ošetřen, vyplynulo, že utrpěl jen povrchové poranění vlasové části hlavy (viz stranu 3 rozsudku soudu prvního stupně a stranu 2 usnesení odvolacího soudu).

23. Soud prvního stupně posuzoval taktéž osobu obviněného, k němuž zjistil, že v místě bydliště má vedeno celkem 13 záznamů závadového charakteru, v minulosti byl dvakrát soudně trestán, naposledy pro přečin nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, přičemž nyní posuzované trestné činnosti se dopustil ve lhůtě podmíněného odsouzení (viz stranu 4 rozsudku soudu prvního stupně). Odvolací soud k tomu doplnil, že soud prvního stupně oproti návrhu na potrestání zcela správně a výlučně ve prospěch obviněného z popisu skutku vypustil způsobení poranění poškozenému, avšak i přesto, že mu přivodil jen bezvýznamné poranění ve vlasové části hlavy a nezpůsobil ani jinou trestněprávně významnou škodu, není vyloučeno naplnění zákonných znaků skutkové podstaty přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku. Za rozhodné rovněž jako i soud prvního stupně považoval to, že obviněný napadl poškozeného v autobuse městské hromadné dopravy nejméně před čtyřmi cestujícími, přičemž útok byl takové intenzity, že cestující proti němu sami zakročili, od poškozeného jej odtáhli a přivolali policejní hlídku. Připomenul, že obviněný ve slovním napadání poškozeného pokračoval i poté, co jej přestal napadat fyzicky a na sedadle za řidičem vyčkával příjezdu policie (viz stranu 2 usnesení soudu druhého stupně).

24. Nejvyšší soud podle obsahu dovoláním napadených rozhodnutí shledal, že soudy obou stupňů z hlediska naplnění znaků uvedené právní kvalifikace věnovaly dostatečnou pozornost jak intenzitě

průběhu útoku, tak i okolnostem, za nichž byl čin spáchán, zjišťovaly i pohnutku činu a zhodnotily rovněž následky a osobu pachatele. Okolností, která podmínila užití přísnější právní kvalifikace, byla osoba obviněného a jeho předchozí trestná činnost svědčící o správnosti použité právní kvalifikace přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku.

25. S námitkami obviněného uplatněnými v dovolání s odkazem na zásadu subsidiarity trestní represe a ultima ratio proto, že jde o bagatelní jednání, se nelze ze všech uvedených důvodů ztotožnit. Nejvyšší soud, který shledal, že soudy shora uvedená kritéria stanovená pro přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku dodržely a zjištěné okolnosti posuzovaly v souladu s nimi dostatečně zodpovědně, zejména s ohledem na požadovanou míru závažnosti a intenzity spáchaného činu, konstatuje, že požadavku obviněného nelze vyhovět, protože aplikace § 12 odst. 2 tr. zákoníku v návaznosti na § 13 odst. 1 tr. zákoníku připadá v úvahu zejména v případě méně závažného trestného činu, neboť podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní v případech, v nichž posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty. Kritérium společenské škodlivosti případu je doplněno principem ultima ratio, z kterého vyplývá, že trestní právo má místo pouze tam, kde jiné prostředky z hlediska ochrany práv fyzických a právnických osob jsou nedostatečné, neúčinné nebo nevhodné (srov. stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. [Tpjn 301/2012](#), uveřejněné pod č. 26/2013 Sb. rozh. tr.).

26. Všechna soudy učiněná skutková zjištění svědčí o tom, že chování obviněného spočívající v ranách pěstí do hlavy, krku a ramene poškozeného bylo hrubým narušením veřejného pořádku a vzbudilo u ostatních cestujících nejen nelibost, ale i odsudek mimo jiné i proto, že obviněný takto zaútočil na řidiče autobusu, který je osobou poskytující jiným službu, v jejíž realizaci mu obviněný mimo jiné i bránil. Jde přitom o osobu při výkonu své profese odpovědnou za bezpečnost přepravovaných osob a jejich majetek a není bez významu ani to, že takové vyrušení při výkonu této služby se může odrazit na její psychice. V daných souvislostech rovněž soudy řádně uvážily, že obviněný již zpacifikován cestujícími v napadání poškozeného neustal a alespoň ve slovních atacích pokračoval až do příjezdu policie. Uvedené chování obviněného je po všech stránkách zjištěným kriminálním činem a není pochyb o správnosti soudy použité právní kvalifikace.

27. Nejvyšší soud ze všech uvedených důvodů považuje soudy učiněné skutkové i právní závěry o tom, že obviněný naplnil po všech stránkách znaky přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku za správné a dovolání obviněného ve všech ohledech za neopodstatněné. Protože tato zjištění mohl učinit na základě napadených rozhodnutí a příslušného spisu, z nichž je patrné, že napadená rozhodnutí ani jim předcházející řízení netrpí vytýkanými vadami, dovolání obviněného jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.